

M.S.W Semester - 3 (CBCS) Examination
OCT/NOV-2025 (AS PER SYLLABUS YEAR JUNE-2024)
Labor Welfare and Social Work (Ict-3 (New-23))

Time: 2:30 Hours**Marks:70****Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ 'લેબર વેલફેર'નું અર્થ તથા મહત્વ વિસ્તૃત રીતે સમજાવો; આધુનિક ઉદ્યોગોમાં તેની જરૂરિયાતનું મૂલ્યાંકન કરો. (૧૪)
 અથવા
- પ્રશ્ન-૧ લેબર વેલફેરના સિદ્ધાંતો સમજાવી 'લેબર વેલફેર ઓફિસર' ની ભૂમિકા અને જવાબદારીઓની સમીક્ષા કરો.
- પ્રશ્ન-૨ ઉદ્યોગોની અંદર તથા બહાર અમલમાં આવતી લેબર વેલફેર સેવાઓનું તુલનાત્મક વિશ્લેષણ યોગ્ય ઉદાહરણો સાથે (૧૪)
 કરો.
- અથવા
- પ્રશ્ન-૨ ગુજરાત અસંગઠિત શ્રમિક કલ્યાણ બોર્ડનો પરિચય આપો તથા તેની મુખ્ય યોજનાઓ અને અસરકારકતાનું સમીક્ષાત્મક મૂલ્યાંકન કરો.
- પ્રશ્ન-૩ "લેબર ઓર્ગેનાઈઝેશન" ની સંકલ્પના સમજાવી તેના પ્રકારો અને કાર્યોને ઉદાહરણોનાં આધારે સમજાવો. (૧૪)
 અથવા
- પ્રશ્ન-૩ લેબર ઓર્ગેનાઈઝેશનના હેતુઓ તથા મુખ્ય સમસ્યાઓની ચર્ચા કરી, સમસ્યા નીવારવા યોગ્ય સૂચનો આપો.
- પ્રશ્ન-૪ ભારતની શ્રમિક નીતિનો વિકાસસમજાવી વર્તમાન પરિસ્થિતિમાં તેના પરિણામોનું મૂલ્યાંકન કરો. (૧૪)
 અથવા
- પ્રશ્ન-૪ કારખાના ધારો, ૧૯૪૮ વીગતવાર સમજાવો.
- પ્રશ્ન-૫ ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (૧૪)
- 1) ઔદ્યોગિકરણની વિશેષતાઓ.
 - 2) "શ્રમિક" ની સંકલ્પના શું છે? અર્થ અને વ્યાખ્યા સાથે સમજાવો.
 - 3) અસંગઠિત ક્ષેત્રના મુખ્ય લક્ષણો.
 - 4) વિવિધ અસંગઠિત ક્ષેત્રોના પ્રકારો અને તેમની સામેના પડકારો.

ENGLISH VERSION

- Que.1 Explain in detail the meaning and importance of Labour Welfare; Evaluate its necessity in modern industries. (14)
 OR
- Que.1 Explain the principles of Labour Welfare and review the role and responsibilities of a Labour Welfare Officer.
- Que.2 Make a comparative analysis of the labour welfare services implemented inside and outside industries with suitable examples. (14)
 OR
- Que.2 Give an introduction of Gujarat Unorganized Workers Welfare Board and provide a critical evaluation of its major schemes and effectiveness.
- Que.3 Explain the concept of Labour Organization, and describe its types and functions with examples. (14)
 OR
- Que.3 Discuss the objectives and major problems of Labour Organizations and give suitable suggestions to solve these problems.
- Que.4 Explain the development of Labour Policy in India and evaluate its outcomes in the present situation. (14)
 OR
- Que.4 Explain in detail the Factories Act, 1948.
- Que.5 Write short notes (Any Two) (14)
- 1) Characteristics of Industrialization.
 - 2) What is the concept of "Labour"? Explain with meaning and definitions.
 - 3) Main characteristics of the Unorganized Sector.
 - 4) Types of different Unorganized Sectors and the challenges faced by them.
